A°·1921. N°· 60.

PUBLICATIE-BLAD.

PUBLICATIE *van den 8sten September 1921, waarbij wordt afgekondigd de Wet van den 5den Juli 1921* (Staatsblad *No. 841), tot invoering van het Wetboek van Militair Strafrecht en van de Wet op de Krijgstucht.*

IN NAAM DER KONINGIN!

DE WAARNEMENDE GOUVERNEUR van Curaçao,

Van wege de Koningin den last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaande wet:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens de algemeene slotbepaling van het Wetboek van Militair Strafrecht het in werking treden van dat wetboek bij de wet moet worden geregeld, terwijl het tevens noodzakelijk is voorzieningen te treffen naar aanleiding van het in werking treden van de Wet op de Krijgstucht ingevolge artikel 74 dier wet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met

gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken de

Invoeringswet militair straf- en tuchtrecht.

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

Het Wetboek van Militair Strafrecht treedt in werking met ingang van een door Ons te bepalen tijdstip.

Niettemin blijft, totdat dienaangaande nader bij de wet zal zijn voorzien, buiten toepassing de bepaling van artikel 12 van dat wetboek, volgens welke de straf van militaire detentie in een afzonderlijk gebouw wordt ondergaan.

Artikel 2.

Op Onzen last worden de artikelen van het Wetboek van Militair Strafrecht en van de Wet op de Krijgstucht met de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen in eene doorloopend genummerde reeks samengevat en wordt de aanhaling van die artikelen, zoo in dit wetboek als in andere wetten en wettelijke voorschriften, in verband daarmede voor zoover noodig gewijzigd.

De gewijzigde teksten van het Wetboek van Militair Strafrecht en van de Wet op de Krijgstucht worden op Onzen last in het *Staatsblad* geplaatst en afzonderlijk uitgegeven.

TITEL II.

Wijzigingen, aan te brengen in het Wetboek van Militair Strafrecht.

Artikel 3.

Aan artikel 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 27 van het Wetboek van Strafrecht is van overeenkomstige toepassing.''

Artikel 4.

Na artikel 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht worden zeven nieuwe artikelen ingevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 12*a*.

De bevoegdheid, bedoeld in artikel 14*a* van het Wetboek van Strafrecht, wordt alleen uitgeoefend, indien het militair belang zich niet daartegen verzet.

Artikel 12*b*.

De toepassing van de artikelen 14*a*—14*k* van het Wetboek van Strafrecht geschiedt ten aanzien van de straf van militaire detentie als daarbij voor de gevangenisstraf is bepaald.

Artikel 12*c*.

Bij het bevel, bedoeld in artikel 14*a* van het Wetboek van Strafrecht, wordt als algemeene voorwaarde steeds mede gesteld dat de veroordeelde die militair is, zich niet schuldig zal maken aan een krijgstuchtelijk vergrijp, vallende onder artikel 2 n°. 1 van de Wet op de Krijgstucht, dat van ernstigen aard is, noch aan een krijgstuchtelijk vergrijp, vallende onder artikel 2 nos. 2—6 van die wet.

Artikel 12*d*.

Indien de rechter overeenkomstig artikel 14*d* van het Wetboek van Strafrecht eene opdracht tot het verleenen van bijstand gegeven heeft, oefent, wanneer de veroordeelde zich in werkelijken dienst bevindt, degene die met het verleenen van den bijstand belast is, dien niet uit, dan met goedvinden van den commandeerenden officier van den veroordeelde.

Artikel 12*e*.

Als de rechter die het in artikel 14*a* van het Wetboek van Strafrecht bedoelde bevel heeft gegeven, wordt voor de toepassing van de artikelen 14*f*—14*k* van dat Wetboek steeds mede aangemerkt het Hoog Militair Gerechtshof of, indien de veroordeelde zich bevindt in of op weg naar de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, de krijgsraad aldaar, voor welken hij bij het begaan van een strafbaar feit in eerste in-

stantie zal behooren terecht te staan, voor zooveel den kolonialen krijgsraad betreft, samengesteld naar de daar te lande geldende bepalingen.

Artikel 12*f*.

De kennisgeving, bedoeld in artikel 14*f* van het Wetboek van Strafrecht, geschiedt, wanneer de veroordeelde militair is, krachtens beslissing van diens commandeerenden officier. De beslissing wordt niet genomen dan na overleg met den ambtenaar die tot het doen der kennisgeving bevoegd is.

Artikel 12*g*.

Indien overeenkomstig artikel 14*h* van het Wetboek van Strafrecht last tot tenuitvoerlegging gegeven wordt ten aanzien van een veroordeelde die op dat tijdstip geen militair is of zich niet in werkelijken dienst bevindt, kan de rechter bepalen dat de bijkomende straffen, bedoeld in artikel 6*b* nos. 1—3, niet worden ten uitvoer gelegd.

Was de straf van militaire detentie opgelegd, dan kan de rechter bepalen dat die straf vervangen wordt door hechtenis van gelijken duur.

Artikel 12*h*.

De bepalingen van de artikelen 12*a*—12*g* vinden enkel toepassing bij oplegging van straffen door den militairen rechter."

Artikel 5.

Artikel 16 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Wanneer het ontslag uit den militairen dienst is uitgesproken zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, zal de ontslagene alleen in bijzondere gevallen ter beoordeeling van het hoofd van het daarbij betrokken Departement van Marine of van Oorlog, hetzij binnen zijn diensttijd worden opgeroepen om aan zijn verplichten krijgsdienst te voldoen, hetzij kunnen worden toegelaten tot eene verbintenis tot vrijwilligen krijgsdienst."

Artikel 6.

Het slot van artikel 17 van het Wetboek van Militair

Strafrecht wordt na de woorden ,,met dien verstande'' gelezen als volgt:

,,dat niemand kan worden verlaagd tot eene uitsluitend bij eene opleiding voorkomende kwaliteit.''

Artikel 7.

Na artikel 28 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 28*a*.

De bijkomende straffen, welke krachtens dezen Titel kunnen worden opgelegd, worden uitsluitend door den militairen rechter toegepast.''

Artikel 8.

Na artikel 29 van het Wetboek van Militair Strafrecht worden vijf nieuwe artikelen ingevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 29*a*.

Waar bij het gemeene recht de toepasselijkheid van bijzondere voor minderjarige personen geldende bepalingen afhankelijk wordt gesteld van den leeftijd dien de schuldige heeft op het tijdstip van de uitspraak van het eindvonnis in eersten aanleg, treedt ten aanzien van zaken betreffende zoodanige minderjarige personen, waarvan de militaire rechter kennis neemt, voor dat tijdstip in de plaats het tijdstip waarop het vonnis in eersten aanleg wordt gewezen.

Artikel 29*b*.

Voor de toepassing van artikel 38 van het Wetboek van Strafrecht ten aanzien van minderjarige militairen, wordt het rechterlijk bevel, dat de schuldige aan zijne ouders of zijn voogd zal worden teruggegeven, zoo hij in werkelijken dienst is, vervangen door het bevel van den rechter, dat de schuldige aan den commandeerenden officier zal worden teruggegeven.

Artikel 29*c*.

Indien een minderjarige militair bij rechterlijk gewijsde tot de straf van plaatsing in eene tuchtschool, de vervangende straf daaronder niet begrepen, wordt veroordeeld, kan de

militaire rechter tevens bepalen, dat het militaire dienstverband wordt verbroken.

Artikel 29*d*.

Indien een minderjarige militair bij rechterlijk gewijsde ter beschikking van de Regeering wordt gesteld, gaat de verbreking van het militaire dienstverband daarmede van rechtswege gepaard.

Artikel 29*e*.

Ten aanzien van uit de koloniën afkomstige inlandsche personen, aan de militaire rechtsmacht onderworpen, die den leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, zijn uitsluitend van toepassing de bepalingen ten aanzien van personen boven dien leeftijd geldende."

Artikel 9.

In artikel 40 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt na het getal 245 ingevoegd: ,, , 248*ter*".

Artikel 10.

Na artikel 42 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 42*a*.

Ten aanzien van een persoon die vóór het begaan van het misdrijf den leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, wordt elke der in de artikelen 41 of 42 vermelde verjaringstermijnen tot een derde van den daar bepaalden duur ingekort.

Ten aanzien van zoodanigen persoon is de termijn der verjaring van het recht tot uitvoering der straf, opgelegd wegens een misdrijf als bedoeld bij een der artikelen 41 of 42, een derde langer dan de bij het voorgaande lid bepaalde termijn der verjaring van het recht tot strafvordering wegens dat misdrijf."

Artikel 11.

De artikelen 45 en 46 van het Wetboek van Militair Strafrecht worden vervangen door de volgende artikelen:

,,Artikel 45.

Onder militairen worden verstaan:

1º zij wier vrijwillig dienstverband bij de krijgsmacht tot doorloopenden werkelijken dienst verplicht, tijdens den geheelen duur van dat dienstverband;

2º alle andere vrijwilligers bij de krijgsmacht en de dienstplichtigen, zoo vaak en zoolang zij in werkelijken dienst zijn, alsmede wanneer zij buiten werkelijken dienst in het tijdvak gedurende hetwelk zij voor dien dienst kunnen worden opgeroepen, een der feiten plegen omschreven in de artikelen 92, 94 en 133 van dit Wetboek.

Aan alle militairen wordt bekendgemaakt dat zij onder de militaire tucht staan.

Artikel 45*a*.

Hij die feitelijk dient bij de krijgsmacht, wordt van rechtswege als militair aangemerkt, tenzij aannemelijk wordt gemaakt, dat hij niet onder eene der bepalingen van het eerste lid van het voorgaande artikel valt.

Artikel 46.

De in artikel 45 nº 2 bedoelde vrijwilliger bij de krijgsmacht of de dienstplichtige wordt geacht in werkelijken dienst te zijn:

1º zoodra hij, ter inlijving of voor den werkelijken dienst opgeroepen of vrijwillig in werkelijken dienst komende, op de plaats van zijne bestemming is aangekomen, zoodra hij zich voor dezen dienst heeft aangemeld of zoodra hij voor dezen dienst is overgenomen, een en ander totdat hij met groot verlof vertrekt of, wat betreft den landstorm, huiswaarts wordt gezonden;

2º zoolang hij deelneemt aan militaire oefening of militair onderricht, dan wel eenige andere militaire werkzaamheid verricht;

3º zoolang hij als vrijwilliger of dienstplichtige of als verdachte of beklaagde in eene militaire strafzaak bij eenig onderzoek tegenwoordig is;

4º zoolang hij uniformkleeding of het voor hem vastgestelde kenteeken of onderscheidingsteeken draagt;

5º. zoolang hij in eene militaire inrichting of aan boord van een vaartuig der krijgsmacht straf ondergaat.''

Artikel 12.

In artikel 47 n°. 1 van het Wetboek van Militair Strafrecht vervallen de woorden „van het oogenblik waarop hun de in artikel 45 n°. 1*a*, omschreven bekendmaking zal zijn gedaan,".
In artikel 47 n°. 2 van het Wetboek van Militair Strafrecht vervallen de woorden „van het oogenblik waarop hun opnieuw de in artikel 45 n°. 1 *a*, omschreven bekendmaking zal zijn gedaan,".
Aan genoemd artikel 47 wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:
„Artikel 45, tweede lid, is van toepassing."

Artikel 13.

Artikel 49, eerste lid, van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt gelezen als volgt:
„Vreemde militairen die eene op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht met toestemming van de militaire overheid vergezellen of volgen, krijgsgevangenen en de in geval van een oorlog waarin Nederland niet betrokken is, andere hier te lande geïnterneerde militairen van eene der oorlogvoerende mogendheden, daaronder begrepen de zoodanige die onder belofte of voorwaarde zijn vrijgelaten, worden, met inachtneming van den door hen bekleeden rang, gelijkgesteld met Nederlandsche militairen ten aanzien van door hen begane strafbare feiten, waartegen is voorzien bij het gemeene recht, bij de artikelen 63 of 64 of bij de Titels IV—VI van het Tweede Boek van dit Wetboek. Geïnterneerde vreemde militairen die krachtens beschikking van het bevoegd Nederlandsch gezag andere vreemde militairen onder hunne bevelen hebben, worden ten aanzien van hunne verhouding tot die andere personen, met inachtneming van den door hen bekleeden rang, gelijkgesteld met Nederlandsche militairen."

Artikel 14.

Aan artikel 51 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:
„Ten aanzien van de in artikel 49, eerste lid, bedoelde vreemde militairen vindt eene gelijkstelling van vreemde militaire rangen met Nederlandsche plaats door Ons of van Onzentwege door Onzen daarbij betrokken Minister van Marine of van Oorlog."

Artikel 15.

In artikel 52, eerste lid, van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van ,,adelborst der eerste klasse", gelezen: ,,luitenant ter zee der derde klasse".

Artikel 16.

In artikel 64 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van ,,toegelaten", gelezen: ,,geïnterneerde".

Artikel 17.

In artikel 91 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van ,,28", gelezen: ,,16 of artikel 28".

Artikel 18.

In artikel 96, eerste lid, van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van ,,eene meerdere", gelezen: ,,een meerdere".

Artikel 19.

In artikel 103 n° 1 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van ,,feitelijkheden", gelezen: ,,feitelijkheid".

Artikel 20.

In artikel 110, eerste lid, van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van de woorden ,,samenrotting tot militair oproer", gelezen: ,,samenrotting om in vereeniging hun plicht te verzaken,".

Artikel 21.

In artikel 133, eerste lid, van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt, in plaats van: ,,De verlofganger van de militie, de landweer of het reserve-personeel", gelezen: ,,De militair".

Artikel 22.

Het eerste lid van artikel 140 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt gelezen als volgt:

,,De militair die opzettelijk eenig voorwerp door een der in

dezen Titel omschreven misdrijven verkregen, koopt, huurt, inruilt, in pand neemt, als geschenk aanneemt of uit winstbejag verkoopt, verhuurt, verruilt, in pand geeft, vervoert, bewaart of verbergt, wordt, als schuldig aan heling, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren."

Na artikel 140 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een nieuw artikel 140*a* ingevoegd, luidende als volgt:

,,De militair die eenig voorwerp koopt, huurt, inruilt, in pand neemt, als geschenk aanneemt of uit winstbejag verkoopt, verhuurt, verruilt, in pand geeft, vervoert, bewaart of verbergt, wordt, indien aan zijne schuld te wijten is dat zijne handeling een door een der in dezen Titel omschreven misdrijven verkregen voorwerp betreft, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren.

Met gelijke straf wordt gestraft hij die uit de opbrengst van eenig voorwerp voordeel trekt, indien aan zijne schuld te wijten is, dat zijne handeling een door zoodanig misdrijf verkregen voorwerp betreft."

Artikel 23.

Aan artikel 144 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

,,Voor zoover dit Wetboek rechtsmacht opdraagt aan een rechter in de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, is het mede voor die koloniën of bezittingen verbindend en past die rechter, bij de uitoefening van de hem opgedragen rechtsmacht, de Nederlandsche wetgeving toe."

TITEL III.

Wijzigingen, aan te brengen in de Wet op de Krijgstucht.

Artikel 24.

In artikel 2 van de Wet op de Krijgstucht worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

In n°. 2 onder a wordt, in plaats van: ,,80 nos. 1 en 3", gelezen: ,,80 nos. 1, 2 en 3" en wordt onmiddellijk vóór het cijfer 87 ingevoegd: ,,82 n°. 3 (indien de ongeoorloofde afwezigheid in tijd van vrede niet langer dan acht dagen duurt),".

In n°. 3 wordt na ,,142," ingevoegd: ,,254*bis*, 284 n°. 1,".

In n°. 4 wordt na ,,310" ingevoegd: ,, , 314, 315" en na de woorden ,,Wetboek van Strafrecht": ,,en in artikel 27 van de Visscherijwet".

In nº 5 wordt na „426," ingevoegd: „426*bis*," en na „431,": „435*bis*,".

Nº 6 wordt aldus gelezen:

„de feiten vallende in de bepalingen van eene der buiten het Wetboek van Strafrecht omschreven overtredingen waarop als hoofdstraf gesteld is hetzij hechtenis of geldboete hetzij geldboete alleen, indien het begane feit naar het oordeel van den in nº 2 vermelden meerdere onbestaanbaar met de militaire tucht of orde, doch tevens van zóó lichten aard is, dat de zaak buiten strafrechtelijke behandeling kan worden afgedaan."

Artikel 25.

In de artikelen 4 en 5 van de Wet op de Krijgstucht worden onder A, 6º, na de kommapunt bijgevoegd de woorden „deze straf wordt niet opgelegd aan een minderjarige die den leeftijd van achttien jaren nog niet bereikt heeft;".

Artikel 26.

Het slot van artikel 16 van de Wet op de Krijgstucht wordt na de woorden „met dien verstande" gelezen als volgt: „dat niemand kan worden verlaagd tot eene uitsluitend bij eene opleiding voorkomende kwaliteit."

Artikel 27.

In artikel 39 van de Wet op de Krijgstucht worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Het eerste lid, onder 3º, wordt gelezen als volgt:

„3º den commandeerenden officier van een divisie, brigade, korps of andere door Ons te bepalen formatie, zoomede van een dienstvak, dienstafdeeling of inrichting."

De punt aan het slot van het tweede lid wordt vervangen door eene kommapunt.

Aan het tweede lid worden twee nieuwe nummers toegevoegd, luidende als volgt:

„4º den officier belast met territoriaal bevel;

5º den officier belast met de leiding van den etapendienst of met een zelfstandig commando bij dien dienst."

Artikel 28.

In artikel 41 van de Wet op de Krijgstucht worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

N°. 2 wordt gelezen als volgt:

,,2°. den commandant van een bataljon, afdeeling, compagnie, escadron, batterij of andere door Ons te bepalen formatie;''.

Artikel 29.

In artikel 67 van de Wet op de Krijgstucht wordt, in plaats van ,,op weg naar Oost-Indië of aan boord van een oorlogsvaartuig aldaar'', gelezen: ,,in of op weg naar Oost-Indië'' en wordt na ,,Nederlandsch-Indië,'' gelezen: ,,samengesteld naar de daar te lande geldende bepalingen,''.

Artikel 30.

In artikel 72 van de Wet op de Krijgstucht worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Aan het eerste lid wordt een nieuwe zin toegevoegd, luidende als volgt:

,,Artikel 45*a* van het Wetboek van Militair Strafrecht is van toepassing.''

In het tweede lid vervallen de woorden ,,in de bepaling van artikel 2 n°. 1 of 2 dezer Wet vallend''.

Artikel 31.

Aan artikel 74 van de Wet op de Krijgstucht wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

,,Voor zoover deze wet rechtsmacht opdraagt aan een rechter in de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, is zij mede voor die koloniën of bezittingen verbindend en past die rechter, bij de uitoefening der hem opgedragen rechtsmacht, de Nederlandsche wetgeving toe.''

TITEL IV.

Afschaffing of wijziging van wetten, welke thans in werking zijn.

EERSTE AFDEELING.

Materieel Strafrecht.

Artikel 32.

Worden afgeschaft:

1°. het bij besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden van 20 Juli 1814, n°. 27 (*Staatsblad*

n°. 85) gearresteerde crimineel wetboek voor het krijgsvolk te water en het bij datzelfde besluit gearresteerde reglement van discipline voor dat krijgsvolk;

2°. het bij besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden van 15 Maart 1815, n°. 107 (*Staatsblad* n°. 26) gearresteerde crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande en het bij datzelfde besluit gearresteerde reglement van discipline voor dat krijgsvolk, met dien verstande, dat deze afschaffing niet geldt voor zoover betreft de koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen;

3°. de artikelen 2 en 7 der wet van 17 September 1870 (*Staatsblad* n°. 162), alsmede artikel 3 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), voor zoover evengenoemde artikelen daarbij werden gehandhaafd;

4°. de wetten van 14 November 1879 (*Staatsbladen* nos. 191, 192, 193 en 194);

5°. de wet van 18 April 1885 (*Staatsblad* n°. 98), gelijk die is gewijzigd bij de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 206);

6°. artikel 9 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

7°. de wet van 14 Februari 1887 (*Staatsblad* n°. 35);

8°. de wet van 31 December 1914 (*Staatsblad* n°. 666);

9°. de wet van 27 Mei 1916 (*Staatsblad* n°. 207);

10°. de wet van 16 December 1916 (*Staatsblad* n°. 539);

11°. de wet van 20 April 1918 (*Staatsblad* n°. 254);

12°. de wet van 20 April 1918 (*Staatsblad* n°. 255);

13°. artikel 1 der wet van 17 Juni 1918 (Staatsblad n°. 409).

Artikel 33.

In het Wetboek van Strafrecht worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 421 wordt, tusschen de woorden „verduistering" en „of bedrog", ingevoegd: „, heling, het opzettelijk voordeel trekken uit de opbrengst van eenig door misdrijf verkregen voorwerp," en wordt, in plaats van de woorden „krachtens de militaire wetten uitgesproken straf", gelezen: „krachtens de militaire wetten opgelegde straf".

In artikel 422 wordt, in plaats van „meerderen in rang of schildwachten", gelezen: „meerderen of schildwachten", en wordt, in plaats van „krachtens de militaire wetten uitgesproken straf", gelezen: „krachtens de militaire wetten opgelegde straf".

Tweede Afdeeling.

Formeel Strafrecht.

Artikel 34.

In artikel 3 van de Regtspleging bij de Zeemagt vervallen de woorden: ,,aan eene aanmerkelijke overtreding van de krijgstucht of''.

Artikel 35.

Artikel 8 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt gelezen als volgt:

,,Wanneer door den Commanderenden Officier, omtrent een feit niet vallende onder artikel 2, 1°. van de Wet op de Krijgstucht, eene beslissing is genomen als bedoeld in artikel 6 of 7, of wanneer bij hem twijfel bestaat of de zaak buiten strafregtelijke behandeling kan worden afgedaan, zoo ook wanneer hij van oordeel is, dat de zaak voor den militairen Regter moet worden gebragt, zal hij van zijne beslissing en bevinding moeten kennis geven aan den Commanderenden Officier van de Directie, de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel.

Onverminderd zijne bevoegdheid krachtens de Wet op de Krijgstucht zal daarop de laatstgenoemde Commanderende Officier het advijs van den Fiscaal inwinnen en, naar bevind van zaken:

a. ongeacht de ingevolge artikel 6 of 7 genomen beslissing, den onschuldig geoordeelde of den krijgstugtelijk gestrafte, nadat deze zoo mogelijk is gehoord, alsnog ter zake van het feit, waarvan hij werd verdagt of waarvoor hij gestraft werd, naar den militairen Regter verwijzen, of

b. bepalen, dat de zaak buiten den Regter zal worden afgedaan en de verdagte hetzij verder ongemoeid gelaten hetzij krijgstugtelijk gestraft zal worden, dan wel den verdagte, nadat deze zoo mogelijk is gehoord, naar den militairen Regter verwijzen.''

Artikel 36.

Na artikel 8 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt een nieuw artikel 8*a* ingevoegd, luidende als volgt:

,,Indien volgens de voorafgaande bepalingen geen Commanderende Officier tot de verwijzing van den verdagte naar den Krijgsraad bevoegd mogt zijn, zullen de functien, bij die bepalingen aan den Commanderenden Officier van de Directie,

de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel opgedragen, worden waargenomen door den Commanderenden Officier die den Krijgsraad, tot de kennisneming van de zaak bevoegd bijeenroept."

Artikel 37.

De artikelen 12 tot en met 15 van de Regtspleging bij de Zeemagt vervallen.

Artikel 38.

In artikel 112, derde lid, van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt, in plaats van „door een Deurwaarder, een dienaar der Openbare Magt of een onderofficier", gelezen: „door een Deurwaarder of een dienaar der Openbare Magt".

Artikel 39.

In artikel 117 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt, in plaats van: „oproer, muiterij, zamenrotting, zamenzwering, complot tot desertie en lafhartigheid voor den vijand" gelezen: „de misdrijven, bedoeld in Titel III en Titel IV van het Tweede Boek van het Wetboek van Militair Strafrecht, voorzooverre dezelve de deelneming van twee of meer personen vooronderstellen".

Artikel 40.

In artikel 142 van de Regtspleging bij de Zeemagt vervallen de woorden „militaire of andere aan den militairen dienst verbondene" alsmede de woorden „ , met uitzondering van de zoodanigen, welke, ter eerster instantie, voor het Hoog Militair Geregtshof, moeten te regt staan".

Aan dat artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende: „De aanwijzing van het regtsgebied van den krijgsraad of van elk der krijgsraden binnen het Rijk in Europa geschiedt door Ons.".

Artikel 41.

In artikel 143 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt, in plaats van het woord „derzelve", gelezen: „der Krijgsraden".

Artikel 42.

In artikel 191 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt, in plaats van de woorden „eene lijfstraffe of ten minste cassatie", gelezen: „de doodstraf".

Artikel 43.

In artikel 200 van de Regtspleging bij de Zeemagt wordt, in plaats van de woorden ,,in zaken van zamenzwering, oproer, muiterij, zamenrotting, complot tot desertie en lafhartigheid voor den vijand'', gelezen: ,,in zake de misdrijven, bedoeld in Titel III en Titel IV van het Tweede Boek van het Wetboek van Militair Strafrecht, voor zooverre dezelve de deelneming van meer dan twee personen vooronderstellen''.

Artikel 44.

Artikel 208 van de Regtspleging bij de Zeemagt vervalt.

Artikel 45.

Aan de Regtspleging bij de Zeemagt worden toegevoegd de volgende:

„ADDITIONEELE BEPALINGEN
betreffende de berechting van minderjarigen.

Artikel I.

De voorschriften van dit wetboek zijn ook ten aanzien van minderjarigen van toepassing, voor zoover in de volgende artikelen niet anders is vastgesteld.

Deze artikelen gelden, met uitzondering van de artikelen II, IX, X, XI en XII, alleen in strafzaken wegens misdrijven of wegens de overtredingen, bedoeld in de artt. 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht.

Met de uitdrukking beklaagde wordt in de volgende artikelen steeds bedoeld de minderjarige beklaagde die den leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

Artikel II.

In het bevel tot arrest van den beklaagde kan worden bepaald, dat dit op den voet van de krijgstuchtelijke straffen hetzij van licht arrest hetzij van verzwaard arrest zal worden ten uitvoer gelegd.

Artikel III.

Voor zoover niet anders is bepaald, wordt van alle beteekeningen, dagvaardingen, oproepingen, kennisgevingen of andere schriftelijke mededeelingen aan den beklaagde afschrift

gezonden aan zijne ouders of zijn voogd alsmede aan zijn raadsman zoo hij dien heeft. Aan de ouders of den voogd van den beklaagde wordt bovendien, zoodra het vonnis kan worden ten uitvoer gelegd, mededeeling gedaan van de straf of den maatregel die tegen den beklaagde is uitgesproken, en van het feit ter zake waarvan die uitspraak is gegeven.

De bepaling van het voorgaande lid geldt alleen ten aanzien van de ouders of den voogd die de ouderlijke macht of de voogdij over den beklaagde uitoefenen.

Artikel IV.

Bij het eerste verhoor deelt de daarmede belaste officier-commissaris den beklaagde die nog geen raadsman heeft, mede, dat hem een raadsman zal worden toegevoegd. Ten spoedigste na afloop van dat verhoor voegt de president van den krijgsraad op het verzoek van dien officier-commissaris aan zoodanigen beklaagde een raadsman toe.

De artikelen 114, tweede zin van het tweede lid, derde en vierde lid, en 115 zijn van toepassing.

Artikel V.

Indien de informatiën voor den officier-commissaris buiten de residentie van den krijgsraad zijn gehouden, zal de beklaagde steeds nader door den officier- commissaris ter standplaats van den krijgsraad moeten worden gehoord.

Deze wint omtrent den beklaagde voor zoover noodig inlichtingen in omtrent diens opvoeding, karakter, ontwikkeling en doorgaand gedrag, ook door het hooren van getuigen die hem door diens ouders of voogd zijn opgegeven.

Artikel VI.

De raadsman van den beklaagde kan tijdens de informatiën voor den officier-commissaris in de residentie van den krijgsraad bij elk verhoor tegenwoordig zijn, waartoe hij telkens wordt opgeroepen. Niettemin kan de officier-commissaris in het belang van het onderzoek in bepaalde gevallen een verhoor buiten tegenwoordigheid van den raadsman bevelen.

Artikel VII.

Tijdens de informatiën in het voorgaande artikel bedoeld wordt tot de ouders van den beklaagde, voor zoover zij de

ouderlijke macht niet hebben verloren, of tot den voogd telkens eene uitnoodiging gericht om desverlangd bij elk verhoor van den beklaagde, van een getuige of een deskundige tegenwoordig te zijn en daarbij op te merken, wat tot verdediging kan dienen. De officier-commissaris kan echter in het belang van het onderzoek of terwille van noodzakelijken spoed bevelen, dat een verhoor buiten tegenwoordigheid van ouders of voogd geschiede.

Artikel VIII.

Indien de beklaagde ter terechtzitting van den krijgsraad wordt gedagvaard en geen raadsman heeft, voegt de president hem een raadsman toe.

De artikelen 114, tweede zin van het tweede lid, derde en vierde lid, en 115 zijn van toepassing.

Artikel IX.

Het rechtsgeding tegen den beklaagde wordt, tenzij er medebeklaagden zijn die meerderjarig zijn of den leeftijd van 18 jaren hebben bereikt, met gesloten deuren behandeld. Tot bijwoning van deze niet openbare terechtzitting kan de president van den krijgsraad echter bijzonderen toegang verleenen.

Tot bijwoning van alle terechtzittingen worden de ouders of de voogd van den beklaagde opgeroepen. Tegenwoordig zijnde worden zij, nadat de beklaagde, één der medebeklaagden, een getuige of een deskundige zijne verklaring heeft afgelegd, in de gelegenheid gesteld, daartegen in te brengen wat tot verdediging kan dienen.

Niettemin kan de krijgsraad, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van den fiscaal, in het belang van het onderzoek bevelen, dat een verhoor van den beklaagde of van een getuige buiten tegenwoordigheid van ouders of voogd geschiede.

Artikel X.

Indien de ouders of de voogd van den beklaagde als getuigen zijn gedagvaard om te worden gehoord over de opvoeding, het karakter, de ontwikkeling en het doorgaand gedrag van den beklaagde, kunnen zij zich niet verschoonen op grond van bloed- of aanverwantschap met dezen.

Artikel XI.

De straf van berisping wordt in een niet-openbare terecht-

zitting ten uitvoer gelegd door den president van den krijgsraad.

De fiscaal draagt zorg, dat de veroordeelde op die terechtzitting tegenwoordig is, en kan daartoe de hulp inroepen van de openbare burgerlijke of militaire macht.

Artikel XII.

Alle beteekeningen, dagvaardingen, oproepingen, kennisgevingen of andere schriftelijke mededeelingen aan ouders of voogd vinden enkel plaats, indien deze eene bekende verblijfplaats binnen het rijk in Europa hebben.

De mededeeling, bedoeld in den tweeden zin van het eerste lid van art. III, geschiedt echter steeds, indien de ouders of de voogd die de ouderlijke macht of de voogdij over den beklaagde uitoefenen, een bekende woonplaats hebben.

Artikel XIII.

Voor zoover de behandeling van de strafzaak buiten het rijk in Europa plaats vindt, zijn van deze additioneele bepalingen alleen van toepassing de artikelen I, II, III, tweede zin van het eerste lid en tweede lid, IX, eerste lid, X, XI en XII. Indien de beklaagde een raadsman heeft, is mede artikel VI toepasselijk.

Artikel XIV.

Deze additioneele bepalingen gelden niet bij de berechting van minderjarige, uit de koloniën afkomstige, inlandsche personen, aan de militaire rechtsmacht onderworpen."

Artikel 46.

In artikel 5 van de Regtspleging bij de Landmagt vervallen de woorden: „aan eene aanmerkelijke overtreding van de krijgstucht, of".

Artikel 47.

In artikel 8 van de Regtspleging bij de Landmagt wordt, in plaats van de woorden „en niet is", gelezen: „dan wel den dienst van het Garnizoen buiten de gevallen bedoeld in artikel 42 van de Wet op de Krijgstucht, en de daad of overtreding niet is", terwijl de slotwoorden na de woorden: „de straf zelve bepalen" vervallen; de komma achter het woord „bepalen" wordt eene punt.

Artikel 48.

De slotwoorden van artikel 9 van de Regtspleging bij de Landmagt na de woorden: ,,direct moeten worden ontslagen'' vervallen; de komma achter het woord ,,ontslagen'' wordt eene punt.

Artikel 49.

Artikel 10 van de Regtspleging bij de Landmagt wordt gelezen als volgt: ,,Indien op grond van het gemelde onderzoek, omtrent een feit niet vallende onder artikel 2, 1º van de Wet op de Krijgstucht, door den Commanderenden Officier van het Corps eene beslissing is genomen, als bedoeld in de artikelen 8 of 9, of indien bij hem twijfel bestaat of de zaak buiten strafregtelijke behandeling kan worden afgedaan, zoo ook indien hij van oordeel is, dat een der gevallen, bedoeld in artikel 42 van de Wet op de Krijgstucht, aanwezig is, of wel, dat de zaak voor den Militairen Regter moet worden gebragt, zal hij van zijne beslissing en bevinding moeten kennisgeven aan den Commanderenden Officier van het Garnizoen.''

Artikel 50.

In artikel 11 van de Regtspleging bij de Landmagt worden na de woorden ,,den Auditeur-Militair'' ingevoegd de woorden: ,, , en nadat de verdagte zoo mogelijk is gehoord,''.

Artikel 51.

In artikel 12 van de Regtspleging bij de Landmagt worden de slotregels na de woorden ,,zal zijn gebleken,'' gelezen als volgt: ,,in de gevallen, bedoeld in artikel 42 van de Wet op de Krijgstucht, de straf kunnen en moeten bepalen, maar zal hij in alle andere gevallen de bepaling der straf aan den Commanderenden Officier van het Corps overlaten.''

Aan genoemd artikel 12 wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt: ,,In de gevallen, bedoeld in artikel 42 van de Wet op de Krijgstucht, is artikel 9 van overeenkomstige toepassing.''

Artikel 52.

In artikel 13, eerste lid, van de Regtspleging bij de Landmagt vervallen de slotregels na de woorden: ,,kennis gegeven'' en wordt de komma na die woorden eene punt.

Aan dit eerste lid wordt een tweede zin toegevoegd, luidende: ,,De artikelen 7-12 zijn van overeenkomstige toepassing.''

Artikel 53.

De artikelen 17-20, 252 en 269 van de Regtspleging bij de Landmagt vervallen.

Artikel 54.

In artikel 134 van de Regtspleging bij de Landmagt vervallen de woorden: ,,militaire of andere aan den militairen dienst verbondene'' en de woorden ,, , en, in het Militair Arrondissement of District, delinquerende, of tot de garnizoensplaatsen onder hetzelve Arrondissement behoorende; met uitzondering van de zoodanigen, welken, ter eerster Instantie, voor het Hoog Militair Geregtshof te regt staan''.

Artikel 55.

In artikel 199 van de Regtspleging bij de Landmagt wordt in plaats van de woorden: ,,eene lijfstraffe of ten minste cassatie'' gelezen: ,,de doodstraf''.

Artikel 56.

Aan de Regtspleging bij de Landmagt worden toegevoegd de volgende:

„ADDITIONEELE BEPALINGEN
betreffende de berechting van minderjarigen.

Artikel I.

De voorschriften van dit wetboek zijn ook ten aanzien van minderjarigen van toepassing, voor zoover in de volgende artikelen niet anders is vastgesteld.

Deze artikelen gelden, met uitzondering van de artikelen II, IX, X, XI en XII, alleen in strafzaken wegens misdrijven of wegens de overtredingen, bedoeld in de artt. 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht; zij vinden geen toepassing in het proces tegen voortvlugtigen.

Met de uitdrukking beklaagde wordt in de volgende artikelen steeds bedoeld de minderjarige beklaagde die den leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

Artikel II.

In het bevel tot arrest van den beklaagde kan worden bepaald, dat dit op den voet van de krijgstuchtelijke straffen hetzij van licht arrest hetzij van verzwaard arrest zal worden ten uitvoer gelegd.

Artikel III.

Voor zoover niet anders is bepaald, wordt van alle beteekeningen, dagvaardigen, oproepingen, kennisgevingen of andere schriftelijke mededeelingen aan den beklaagde afschrift gezonden aan zijne ouders of zijn voogd alsmede aan zijn raadsman zoo hij dien heeft. Aan de ouders of den voogd van den beklaagde wordt bovendien, zoodra het vonnis kan worden ten uitvoer gelegd, mededeeling gedaan van de straf of den maatregel die tegen den beklaagde is uitgesproken, en van het feit ter zake waarvan die uitspraak is gegeven.

De bepaling van het voorgaande lid geldt alleen ten aanzien van de ouders of den voogd die de ouderlijke macht of de voogdij over den beklaagde uitoefenen.

Artikel IV.

Bij het eerste verhoor deelt de daarmede belaste officier-commissaris den beklaagde die nog geen raadsman heeft, mede, dat hem een raadsman zal worden toegevoegd. Ten spoedigste na afloop van dat verhoor voegt de president van den krijgsraad op het verzoek van dien officier-commissaris aan zoodanigen beklaagde een raadsman toe.

De artikelen 116, tweede zin van het tweede lid, derde en vierde lid, en 117 zijn van toepassing.

Artikel V.

Indien de informatiën voor den officier-commissaris buiten de residentie van den krijgsraad zijn gehouden, zal de beklaagde steeds nader door den officier-commissaris ter standplaats van den krijgsraad moeten worden gehoord.

Deze wint omtrent den beklaagde voor zoover noodig inlichtingen in omtrent diens opvoeding, karakter, ontwikkeling en doorgaand gedrag, ook door het hooren van getuigen die hem door diens ouders of voogd zijn opgegeven.

Artikel VI.

De raadsman van den beklaagde kan tijdens de informatiën voor den officier-commissaris in de residentie van den krijgsraad bij elk verhoor tegenwoordig zijn, waartoe hij telkens wordt opgeroepen. Niettemin kan de officier-commissaris in het belang van het onderzoek in bepaalde gevallen een verhoor buiten tegenwoordigheid van den raadsman bevelen.

Artikel VII.

Tijdens de informatiën in het voorgaande artikel bedoeld wordt tot de ouders van den beklaagde, voor zoover zij de ouderlijke macht niet hebben verloren, of tot den voogd telkens eene uitnoodiging gericht om desverlangd bij elk verhoor van den beklaagde, van een getuige of een deskundige tegenwoordig te zijn en daarbij op te merken, wat tot verdediging kan dienen. De officier-commissaris kan echter in het belang van het onderzoek of terwille van noodzakelijken spoed bevelen, dat een verhoor buiten tegenwoordigheid van ouders of voogd geschiede.

Artikel VIII.

Indien de beklaagde ter terechtzitting van den krijgsraad wordt gedagvaard en geen raadsman heeft, voegt de president hem een raadsman toe.

De artikelen 116, tweede zin van het tweede lid, derde en vierde lid, en 117 zijn van toepassing.

Artikel IX.

Het rechtsgeding tegen den beklaagde wordt, tenzij er medebeklaagden zijn die meerderjarig zijn of den leeftijd van 18 jaren hebben bereikt, niet in het openbaar behandeld. Tot bijwoning van deze niet openbare terechtzitting kan de president van den krijgsraad echter bijzonderen toegang verleenen.

Tot bijwoning van alle terechtzittingen worden de ouders of de voogd van den beklaagde opgeroepen. Tegenwoordig zijnde worden zij, nadat de beklaagde, één der medebeklaagden, een getuige of een deskundige zijne verklaring heeft afgelegd, in de gelegenheid gesteld, daartegen in te brengen wat tot verdediging kan dienen.

Niettemin kan de krijgsraad, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van den auditeur-militair, in het belang van het onderzoek bevelen, dat een verhoor van den beklaagde of van

een getuige buiten tegenwoordigheid van ouders of voogd geschiede.

Artikel X.

Indien de ouders of de voogd van den beklaagde als getuigen zijn gedagvaard om te worden gehoord over de opvoeding, het karakter, de ontwikkeling en het doorgaand gedrag van den beklaagde, kunnen zij zich niet verschoonen op grond van bloed- of aanverwantschap met dezen.

Artikel XI.

De straf van berisping wordt in een niet-openbare terechtzitting ten uitvoer gelegd door den president van den krijgsraad.

De auditeur-militair draagt zorg, dat de veroordeelde op die terechtzitting tegenwoordig is, en kan daartoe de hulp inroepen van de openbare burgerlijke of militaire macht.

Artikel XII.

Alle beteekeningen, dagvaardingen, oproepingen, kennisgevingen of andere schriftelijke mededeelingen aan ouders of voogd vinden enkel plaats, indien deze eene bekende verblijfplaats binnen het Rijk in Europa hebben.

De mededeeling, bedoeld in den tweeden zin van het eerste lid van artikel III, geschiedt echter steeds, indien de ouders of de voogd die de ouderlijke macht of de voogdij over den beklaagde uitoefenen, een bekende woonplaats hebben.

Artikel XIII.

Voor zoover de behandeling van de strafzaak overeenkomstig de voorschriften van den derden of den vierden titel geschiedt, zijn van deze additioneele bepalingen alleen van toepassing de artikelen I, II, III, tweede zin van het eerste lid en tweede lid, IX, eerste lid, X, XI en XII. Indien de beklaagde een raadsman heeft, is mede artikel VI toepasselijk.''

Artikel 57.

In artikel 46, tweeden zin, van de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof wordt, in plaats van ,,op de ap- of improbatie'', gelezen: ,,op de beklagzaken en op de ap- of improbatie''.

militairen aangemerkt. De oproeping geldt als eene oproeping voor den werkelijken dienst. Naar gelang zij zijn opgeroepen om deel uit te maken van de zee- of van de landmacht, worden zij geacht tot de zee-.of tot de landmacht te behooren."

Het tweede en het laatste lid van artikel 40 dier wet vervallen.

Artikel 69.

In het reglement voor den garnizoensdienst, gearresteerd bij besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden van 11 Januari 1815, nº 32, vervallen de artikelen 10, laatste zin, 23, 24, 108, 118, 130, eerste lid, 261 en 281—289.

In artikel 144 van bedoeld reglement vervallen de woorden „door den kommanderenden officier van het garnizoen".

In artikel 223 van bedoeld reglement vervalt het woord „plaatselijken".

B. *Andere wetten.*

Artikel 70.

In artikel 88 sub 4º van de Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie worden de woorden: „een geregtshof of eene regtbank" vervangen door de woorden: „den hoogen raad, een geregtshof, eene regtbank of een kantongeregt."

Aan het artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Is het jurisditiegeschil gerezen tusschen den Hoogen Raad zelven en een van die collegiën, zoo wordt de Hooge Raad ter beslissing daarvan zooveel mogelijk samengesteld uit Raadsheeren, die van de zaak nog geen kennis genomen hebben."

Artikel 71.

In artikel 2 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* nº 3) tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten wordt in plaats van „de burgerlijke en militaire gevangenisstraf" gelezen „de gevangenisstraf, militaire gevangenisstraf daaronder begrepen".

Artikel 72.

Artikel 3 van de wet van 7 Januari 1911 (*Staatsblad* nº 5) vervalt.

TITEL V.

Bepaling omtrent herhaling van misdrijven.

Artikel 73.

De bepalingen van het Wetboek van Militair Strafrecht omtrent strafverzwaring in geval van herhaling van misdrijven worden toegepast ook indien de vroegere veroordeeling wegens soortgelijk feit onder de heerschappij der oude wetgeving plaats had. Tot die toepassing doet niet af de omstandigheid, dat krachtens die wetgeving aan het eerste feit eene andere qualificatie werd gegeven.

TITEL VI.

Bepaling omtrent het bewijs van strafbare feiten.

Artikel 74.

De bepalingen van het gemeene recht betreffende het bewijs van strafbare feiten zijn toepasselijk in de strafzaken, waarvan de militaire rechter kennis neemt, behoudens dat:

1º de afzonderlijke getuigenis van een militair of gewezen militair betreffende een misdrijf tegen de ondergeschiktheid, tegen hem gepleegd, een volledig bewijs van schuld kan opleveren;

2º de schildwacht die zich beroept op een grond welke overeenkomstig een der artikelen 40—43 van het Wetboek van Strafrecht de strafbaarheid van een door hem als zoodanig gepleegd feit zou uitsluiten, geacht wordt rechtmatig te hebben gehandeld tot dat het tegendeel aannemelijk is gemaakt;

3º dat onder schriftelijke bescheiden worden begrepen de verklaringen, processen-verbaal of relazen van openbare ambtenaren of colleges in eene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, voor zoover die geschriften naar de wetgeving van die kolonie of bezitting in strafzaken als schriftelijke bescheiden worden aangemerkt.

TITEL VII.

Bepalingen omtrent het ten uitvoer leggen van vonnissen, beschikkingen of bevelschriften van den militairen rechter of van militair-rechterlijke ambtenaren.

Artikel 75.

Aan den ambtenaar, belast met het ten uitvoer leggen van vonnissen, beschikkingen of bevelschriften van den militairen rechter of van militair-rechterlijke ambtenaren wordt daarbij desgevraagd de hulp der openbare burgerlijke of der gewapende macht verleend.

De wijze waarop aan zoodanig verzoek zal worden voldaan, blijft ter beoordeeling van de burgerlijke of militaire autoriteit, aan welke het verzoek is gericht.

De bevelhebber van de beschikbaar gestelde macht beslist omtrent hetgeen tot uitvoering van de door den in het eerste lid bedoelden ambtenaar bevolen maatregelen moet worden verricht.

TITEL VIII.

Bepalingen omtrent de rechtsmacht van den militairen rechter.

§ 1.

Rechtsmacht van den militairen rechter in het algemeen.

Artikel 76.

De militaire rechter neemt kennis van de strafbare feiten begaan door militairen, behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt.

Artikel 77.

De militaire rechter neemt verder kennis:

1º van de bepaalde strafbare feiten begaan door hen die ten aanzien van zoodanige feiten bij de wet met militairen zijn gelijkgesteld;

2º van de strafbare feiten begaan door hen die bij eene op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht in dienstbetrekking zijn of haar met toestemming van de militaire overheid vergezellen of volgen.

Artikel 78.

Bovendien neemt de militaire rechter, voor zoover hij niet reeds krachtens een der beide voorgaande artikelen bevoegd is, kennis:

1º van de misdrijven in geval van oorlog door wien ook begaan in een in staat van beleg verklaard gedeelte van het grondgebied des Rijks, voor zoover die misdrijven zijn omschreven in een der Titels I of II van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht of in het Wetboek van Militair Strafrecht;

2º in geval van oorlog, van de strafbare feiten begaan in een in staat van beleg verklaard gedeelte van het grondgebied des Rijks, wanneer de burgerlijke rechter die volgens de wet in eerste instantie had moeten rechtspreken, niet in staat is daarvan kennis te nemen;

3º van de strafbare feiten op door de Nederlandsche krijgsmacht geheel of ten deele bezet vijandelijk gebied door wien ook begaan, indien eenig Nederlandsch belang daardoor is of kan worden geschaad, tenzij het feit niet strafbaar is gesteld bij het Wetboek van Militair Strafrecht en de oorlog een einde heeft genomen.

Artikel 79.

De militaire rechter neemt, behalve in het geval van artikel 78, geen kennis van belastingstrafzaken.

Artikel 80.

De militaire rechter neemt, behalve in het geval van artikel 78, geen kennis van strafbare feiten, begaan door Ministers, hoofden van departementen van algemeen bestuur, of door militairen die leden van de Staten-Generaal zijn.

Artikel 81.

De militaire rechter neemt, tenzij het geldt feiten, strafbaar gesteld bij het Wetboek van Militair Strafrecht, bij voorkeur geen kennis van de strafbare feiten, door een aan de militaire rechtsmacht onderworpen persoon begaan in deelneming met

iemand, die aan de rechtsmacht van den Nederlandschen of den kolonialen burgerlijken strafrechter onderworpen is.

Ingeval van gelijktijdige vervolging bij den militairen rechter en bij den Nederlandschen of kolonialen burgerlijken strafrechter blijft uitsluitend bevoegd de rechter bij wien de vervolging het eerst is aangevangen.

§ 2.

Rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof in het bijzonder.

Artikel 82.

Het Hoog Militair Gerechtshof neemt in eersten en laatsten aanleg kennis van de strafbare feiten begaan door hen die een hoogeren militairen rang dan dien van luitenant ter zee der eerste klasse of van kapitein bij de landmacht bekleeden.

Artikel 83.

Het Hoog Militair Gerechtshof neemt in eersten en laatsten aanleg bij voorkeur kennis van de strafbare feiten begaan door een persoon aan de rechtsmacht van een der krijgsraden onderworpen in deelneming met een persoon in artikel 82 bedoeld.

In geval van gelijktijdige vervolging bij het Hoog Militair Gerechtshof en bij een der krijgsraden blijft uitsluitend bevoegd de rechter bij wien de vervolging het eerst is aangevangen.

Artikel 84.

Het Hoog Militair Gerechtshof oordeelt in hooger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen der krijgsraden, met uitzondering van de zoodanige, welke in Nederlandsch-Indië door krijgsraden bij de zeemacht zijn gewezen.

Artikel 85.

Het Hoog Militair Gerechtshof van Nederlandsch-Indië, samengesteld naar de daar te lande geldende bepalingen, oordeelt in hooger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen, welke in Nederlandsch-Indië door krijgsraden bij de zeemacht zijn gewezen.

§ 3.

Onderverdeeling der rechtsmacht tusschen de krijgsraden bij de zeemacht en die bij de landmacht.

Artikel 86.

De krijgsraden bij de zeemacht nemen kennis van de strafbare feiten begaan door hen die tot de zeemacht behooren, of door gewezen militairen van de zeemacht, zoomede van de strafbare feiten begaan aan boord van een oorlogsvaartuig, op het gebied van eene inrichting van de zeemacht of bij eene onder bevel van een militair der zeemacht dienstdoende troepenafdeeling, en in het algemeen van strafbare feiten door niet-militairen begaan, indien het belang van de zeemacht daardoor is of kan worden geschaad.

In de overige gevallen nemen de krijgsraden bij de landmacht kennis van de strafbare feiten.

Artikel 87.

Indien een persoon tot de landmacht behoorende volgens het voorgaande artikel voor één der krijgsraden bij de zeemacht zou moeten terechtstaan, zijn ook de krijgsraden bij de landmacht bevoegd van het strafbare feit kennis te nemen.

De krijgsraden bij de landmacht zijn mede bevoegd kennis te nemen van strafbare feiten begaan op het gebied van eene inrichting van de landmacht of door personen tot de zeemacht behoorende, bij eene onder bevel van een militair van de landmacht dienstdoende troepenafdeeling.

§ 4.

Betrekkelijke bevoegdheid van de krijgsraden bij de zeemacht.

Artikel 88.

De krijgsraden bij de zeemacht binnen het rijk in Europa nemen kennis:

1º van de strafbare feiten begaan door personen behoorende tot een oorlogsvaartuig of eene inrichting van de zeemacht van een der directiën der marine binnen hun rechtsgebied;

2º van de strafbare feiten binnen hun rechtsgebied begaan;

3º van de strafbare feiten begaan door personen zich na het plegen van het feit binnen hun rechtsgebied bevindende, ook al is de vervolging voor een anderen zeekrijgsraad reeds aangevangen.

Artikel 89.

De krijgsraden bij de zeemacht buiten het rijk in Europa en buiten Oost-Indië nemen kennis:

1º van de strafbare feiten begaan door personen behoorende tot het schip of de schepen waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

2º van de strafbare feiten begaan aan boord van het schip of de schepen waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

3º van de strafbare feiten begaan door personen die gevonden worden aan boord van het schip of de schepen waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

4º van de strafbare feiten waardoor het belang van het gedeelte der zeemacht waarvoor de krijgsraad is aangewezen, is of kan worden geschaad.

Artikel 90.

Ten aanzien van de krijgsraden bij de zeemacht in Oost-Indië bij een vloot, eskader of minder smaldeel zijn de bepalingen van het vorig artikel van toepassing.

Artikel 91.

De krijgsraden bij de zeemacht in Oost-Indië bij de niet tot een vloot, eskader of minder smaldeel vereenigde schepen nemen kennis:

1º van de strafbare feiten begaan door personen behoorende tot het schip of de schepen of tot eene inrichting van de zeemacht, waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

2º van de strafbare feiten begaan aan boord van het schip of de schepen of op het gebied van eene inrichting van de zeemacht, waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

3º van de strafbare feiten begaan door personen die gevonden worden aan boord van het schip of de schepen of op het gebied van eene inrichting van de zeemacht, waarvoor de krijgsraad is aangewezen;

4º van de strafbare feiten waardoor het belang van het gedeelte der zeemacht, waarvoor de krijgsraad is aangewezen, is of kan worden geschaad.

Artikel 92.

Wanneer tot de berechting van een strafbaar feit geen krijgsraad volgens deze paragraaf bevoegd is, neemt de krijgsraad bij de zeemacht, door Ons aangewezen, daarvan kennis; bevindt de persoon die het strafbaar feit heeft begaan, zich in Oost-Indië, dan is mede bevoegd de krijgsraad bij de zeemacht, door den commandant der zeemacht in Nederlandsch-Indië aangewezen.

§ 5.

Betrekkelijke bevoegdheid van de gewone krijgsraden bij de landmacht.

Artikel 93.

De krijgsraden bij de landmacht nemen kennis:

1º van de strafbare feiten begaan door personen behoorende tot een der garnizoenen binnen hun rechtsgebied;

2º van de strafbare feiten binnen hun rechtsgebied begaan.

Artikel 94.

Wanneer tot de berechting van een strafbaar feit geen krijgsraad volgens het vorig artikel bevoegd is, neemt de krijgsraad bij de landmacht, door Ons aangewezen, daarvan kennis.

§ 6.

Betrekkelijke bevoegdheid van de bijzondere krijgsraden bij de landmacht.

Artikel 95.

De betrekkelijke bevoegdheid van de krijgsraden te velde

De artikelen 47—55 van de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof vervallen.

In artikel 56 van de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof vervalt het woord „desgelijks".

Artikel 58.

In artikel 76 van de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof worden na het woord „gevangenen" ingevoegd de woorden: „, zoomede ten aanzien van de manier van procedeeren tegen minderjarige beklaagden, die den leeftijd van 18 jaren nog niet hebben bereikt".

DERDE AFDEELING.

Bijzondere wetten.

A. *Militaire wetten.*

Artikel 59.

In artikel 73 van de Bevorderingswet voor de landmacht 1902 vervallen de woorden: „blijven onderworpen aan de militaire rechtsmacht en".

Artikel 60.

In de Militiewet worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 36, eerste lid, 2º wordt gelezen als volgt:

„die, hetzij krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen is uit den militairen dienst met ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, hetzij onherroepelijk van het recht om ooit weder bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, ontzet, of van den militairen stand of van de betrekking van militair geëmployeerde vervallen verklaard is;".

Artikel 36, eerste lid, 3º wordt gelezen als volgt:

„die, hetzij op grond van de Wet op de Krijgstucht uit den dienst is weggejaagd, hetzij op grond van het Reglement van Krijgstucht voor het krijgsvolk te water of op grond van dat voor het krijgsvolk te lande met een briefje van ontslag of een bijzonder gemerkt paspoort uit den dienst bij de zee- of landmacht is weggezonden."

Artikel 37, eerste lid, 3º wordt gelezen als volgt:

,,die krachtens onherroepelijk geworden uitspraak uit den militairen dienst is ontslagen zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, of die tijdelijk van dat recht is ontzet, zoolang hij niet krachtens artikel 16 of 28 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor den dienst is opgeroepen, of wien tijdelijk het recht is ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, tenzij het ontslag, de ontzetting of de ontzegging ten gevolge van verleende gratie een einde heeft genomen.''

Artikel 74 vervalt.

De aanhef van artikel 94, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

,,Onverminderd de bevoegdheid tot straffen aan den militiecommissaris toekomende krachtens artikel 41 van de Wet op de Krijgstucht in verband met het bepaalde in artikel 93, tweede lid, kan hetzij een streng arrest van ten hoogste zes dagen, te ondergaan in het naastbijgelegen daartoe bestemde vertrek of het naastbij zijnde huis van bewaring, hetzij een licht arrest van ten hoogste zes dagen, te ondergaan in eene kazerne, door den militiecommissaris worden opgelegd aan den verlofganger:''

In artikel 94, tweede lid, en in artikel 95 wordt het woord ,,kwartierarrest'' vervangen door de woorden ,,licht arrest''; terwijl in artikel 95 de woorden ,,de naastbijgelegen provoost'' worden vervangen door de woorden ,,het naastbijgelegen tot het ondergaan van streng arrest bestemd vertrek''.

Artikel 98 vervalt.

In artikel 99, vierde lid, *b*, wordt de puntkomma vervangen door:

,, , zoomede de tijd, bedoeld in artikel 25 van het Wetboek van Militair Strafrecht, en die, bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Krijgstucht;''.

Artikel 99, vierde lid, *c*, wordt gelezen als volgt:

,,de tijd, gedurende welken de ingelijfde op vermoeden van ongeoorloofde afwezigheid, desertie of niet voldoen aan eene wettige oproeping voor den werkelijken dienst uit de sterkte van de zeemacht of van een korps der landmacht is afgevoerd geweest.''

Artikel 100, eerste lid, *c*, wordt gelezen als volgt:

,,hij, die op grond van de Wet op de Krijgstucht uit den dienst wordt weggejaagd.''

Artikel 100, eerste lid, *f*, wordt gelezen als volgt:

„hij, die krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen is of wordt uit den militairen dienst zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, wien tijdelijk het recht is of wordt ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, of die tijdelijk van dat recht is of wordt ontzet, met dien verstande, dat hij alleen in bijzondere gevallen ter beoordeeling van Onzen daarbij betrokken Minister van Marine of van Oorlog opnieuw in dienst kan worden gesteld, mits de tijd van de ontzegging of de ontzetting verstreken is of ten gevolge van verleende gratie een einde heeft genomen."

Artikel 61.

In de Landweerwet worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 21 vervalt.

De aanhef van artikel 32 wordt gelezen als volgt:

„Onverminderd de bevoegdheid tot straffen aan den districtscommandant toekomende krachtens artikel 41 van de Wet op de Krijgstucht, kan hetzij een streng arrest van ten hoogste zes dagen, te ondergaan in het naastbijgelegen daartoe bestemd vertrek of het naastbijzijnde huis van bewaring, hetzij een licht arrest van ten hoogste zes dagen, te ondergaan in eene kazerne, door den districtscommandant worden opgelegd aan den verlofganger:".

In artikel 32, laatste lid, en in artikel 33 wordt het woord „kwartierarrest" vervangen door de woorden „licht arrest", en in artikel 33 worden de woorden „de naastbijgelegen provoost" vervangen door de woorden „het naastbijgelegen tot het ondergaan van streng arrest bestemd vertrek".

Het tweede lid van artikel 36 vervalt.

In artikel 37, tweede lid, *a*, wordt de puntkomma vervangen door:

„, zoomede de tijd, bedoeld in art. 25 van het Wetboek van Militair Strafrecht, en die, bedoeld in art. 19 van de Wet op de Krijgstucht;".

Artikel 37, tweede lid, *b*, wordt gelezen als volgt:

„de tijd gedurende welken de dienstplichtige op vermoeden van ongeoorloofde afwezigheid, desertie of niet voldoen aan eene wettige oproeping voor den werkelijken dienst uit de sterkte van de landweer is afgevoerd geweest."

Artikel 37, vierde lid, *d*, wordt gelezen als volgt:

„hij, die op grond van de Wet op de Krijgstucht uit den dienst wordt weggejaagd.”

Artikel 37, vierde lid, *e*, wordt gelezen als volgt:

„die, hetzij krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen wordt of blijkt te zijn uit den militairen dienst met ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, hetzij onherroepelijk van het recht om ooit weder bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, ontzet, of van den militairen stand of van de betrekking van militair geëmployeerde vervallen verklaard wordt of blijkt te zijn;”.

Artikel 37, vierde lid, *f*, wordt gelezen als volgt:

„die krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen wordt of blijkt te zijn uit den militairen dienst zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, wien tijdelijk het recht ontzegd wordt of blijkt te zijn om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, of die tijdelijk van dat recht wordt of blijkt te zijn ontzet, met dien verstande, dat hij alleen in bijzondere gevallen ter beoordeeling van Onzen Minister van Oorlog opnieuw in dienst kan worden gesteld, mits de tijd van de ontzegging of de ontzetting verstreken is of tengevolge van verleende gratie een einde heeft genomen.”

Artikel 62.

In de Landstormwet worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 13 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer aan den tot den landstorm behoorende door eene maritieme of militaire autoriteit straf is of wordt opgelegd en deze straf nog niet is ten uitvoer gelegd ten tijde, waarop de gestrafte heeft opgehouden in werkelijken dienst te zijn, dan wordt deze, zoo hij zich niet aan de straf onderwerpt, op schriftelijke aanvraag van de autoriteit, te richten aan den burgemeester der verblijfplaats van den gestrafte, aangehouden en onder verzekerd geleide naar het naastbijgelegen tot het ondergaan van streng arrest bestemd vertrek of het naastbijzijnde huis van bewaring overgebracht.”

In artikel 14, eerste lid, wordt het woord „dienstplichtige” geschrapt en in artikel 14, tweede lid, wordt, in plaats van het woord „hem”, gelezen: „den dienstplichtige”.

Artikel 16, eerste lid, onder 4º wordt gelezen als volgt:

,,hij, die op grond van de Wet op de Krijgstucht uit den dienst wordt weggejaagd".

Artikel 16, eerste lid, onder 5º, wordt gelezen als volgt:

,,hij, die, hetzij krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen wordt of blijkt te zijn uit den militairen dienst met ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, hetzij onherroepelijk van het recht om ooit weder bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, ontzet, of van den militairen stand of van de betrekking van militair geëmployeerde vervallen verklaard wordt of blijkt te zijn;".

Artikel 16, eerste lid, onder 6º, wordt gelezen als volgt:

,,hij, wien tijdelijk het recht ontzegd wordt of blijkt te zijn om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, die tijdelijk van dat recht wordt of blijkt te zijn ontzet of die krachtens onherroepelijk geworden uitspraak ontslagen wordt of blijkt te zijn uit den militairen dienst zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, met dien verstande, dat hij alleen in bijzondere gevallen ter beoordeeling van Onzen daarbij betrokken Minister van Marine of van Oorlog opnieuw in dienst kan worden gesteld, mits de tijd van de ontzegging of de ontzetting verstreken is of tengevolge van verleende gratie een einde heeft genomen."

Artikel 19 vervalt.

Artikel 63.

In de Wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

Het tweede lid van artikel 6 vervalt.

Artikel 7 vervalt.

Artikel 8 vervalt.

In artikel 45 worden de bepalingen sub 5º en 6º vervangen door:

,,5º na ontslag uit den militairen dienst krachtens vonnis, waarbij de militaire rechter tevens uitspreekt ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, door eene beslissing van Onzen Minister van Oorlog, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder 2º dan wel 3º, aanwezig zou zijn geweest;

6º na veroordeeling van een reeds ontslagen militair tot de doodstraf of tot gevangenisstraf, tegen hem uitgesproken hetzij op grond van een misdrijf als militair vóór het ontslag begaan, hetzij op grond van artikel 48 van het Wetboek van Militair Strafrecht, door eene beslissing van Onzen Minister van Oorlog, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder 2º dan wel 3º, aanwezig zou zijn geweest."

In artikel 59 wordt de kommapunt in 5º vervangen door:

„, zoomede de tijd, bedoeld in art. 25 van het Wetboek van Militair Strafrecht en die, bedoeld in art. 19 van de Wet op de Krijgstucht;"

en wordt 7º gelezen als volgt:

„de militaire diensttijd, voorafgegaan aan een rechterlijk gewijsde ter zake van ongeoorloofde afwezigheid, desertie of niet voldoen aan een wettige oproeping voor den werkelijken dienst, tenzij er, na nauwkeurig onderzoek omtrent de omstandigheden, waaronder het feit plaats had, door Ons termen zijn gevonden om dien diensttijd wel in aanmerking te doen komen."

Artikel 64.

In de Pensioenwet voor de Zeemacht 1902 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 6 wordt het onder *e* en *f* bepaalde onderscheidenlijk gelezen als volgt:

„*e*. na ontslag uit den militairen dienst krachtens vonnis, waarbij de rechter tevens uitspreekt ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, door eene beslissing van Onzen Minister van Marine, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder *b* dan wel *c*, aanwezig zou zijn geweest;"

„*f*. na veroordeeling van een reeds ontslagen militair tot de doodstraf of tot gevangenisstraf, tegen hem uitgesproken hetzij op grond van een misdrijf als militair vóór het ontslag begaan, hetzij op grond van artikel 48 van het Wetboek van Militair Strafrecht, door eene beslissing van Onzen Minister van Marine, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder *b* dan wel *c*, aanwezig zou zijn geweest."

In artikel 13 onder *e* wordt de kommapunt vervangen door:

„ , zoomede de tijd, bedoeld in artikel 25 van het Wetboek van Militair Strafrecht en die, bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Krijgstucht;"

In artikel 13 worden de bepalingen onder *g* en *h* vervangen door:

„*g*. de tijd, gedurende welken de militair ten gevolge van ongeoorloofde afwezigheid, desertie of het niet voldoen aan eene oproeping voor den werkelijken dienst uit de sterkte van de zeemacht is afgevoerd geweest, wanneer hij wegens een dezer feiten is veroordeeld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of wel wanneer het recht tot strafvordering te dier zake is te niet gegaan;"

„*h*. de militaire diensttijd, voorafgegaan aan het tijdstip, waarop de militair ter zake van de hiervoren onder letter *g* bedoelde feiten uit de sterkte van de zeemacht is afgevoerd, tenzij er in de omstandigheden, waaronder deze feiten plaats hadden, of in het gedrag van den betrokkene gedurende zijn lateren diensttijd door Ons termen zijn gevonden om het hier bepaalde niet te doen toepassen."

Artikel 65.

In de Pensioenwet voor de Landmacht 1902 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 6 wordt het onder *e* en *f* bepaalde onderscheidenlijk gelezen als volgt:

„*e*. na ontslag uit den militairen dienst krachtens vonnis, waarbij de rechter tevens uitspreekt ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, door eene beslissing van Onzen Minister van Oorlog, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder *b* dan wel *c*, aanwezig zou zijn geweest;"

„*f*. na veroordeeling van een reeds ontslagen militair tot de doodstraf of tot gevangenisstraf, tegen hem uitgesproken hetzij op grond van een misdrijf als militair vóór het ontslag begaan, hetzij op grond van artikel 48 van het Wetboek van Militair Strafrecht, door eene beslissing van Onzen Minister van Oorlog, dat, in verband met het bewezen verklaarde, grond tot ontslag, als bedoeld onder *b* dan wel *c*, aanwezig zou zijn geweest."

In artikel 13 onder *e* wordt de kommapunt vervangen door:

„ , zoomede de tijd, bedoeld in artikel 25 van het Wetboek

van Militair Strafrecht en die, bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Krijgstucht;"

In artikel 13 worden de bepalingen onder *g* en *h* vervangen door:

,,*g*. de tijd, gedurende welken de militair ten gevolge van ongeoorloofde afwezigheid, desertie of het niet voldoen aan eene oproeping voor den werkelijken dienst uit de sterkte van een korps der landmacht is afgevoerd geweest, wanneer hij wegens een dezer feiten is veroordeeld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of wel wanneer het recht tot strafvordering te dier zake is te niet gegaan;"

,,*h*. de militaire diensttijd, voorafgegaan aan het tijdstip, waarop de militair terzake van de hiervoren onder letter *g* bedoelde feiten uit de sterkte van een korps der landmacht is afgevoerd, tenzij er in de omstandigheden, waaronder deze feiten plaats hadden, of in het gedrag van den betrokkene gedurende zijn lateren diensttijd door Ons termen zijn gevonden om het hier bepaalde niet te doen toepassen."

Artikel 66.

In het eerste lid van artikel 44 der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n⁰ 138) houdende bepalingen betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, zooals die wet thans luidt, wordt in plaats van de woorden ,,reglementen van krijgstucht voor het krijgsvolk te water en te lande" gelezen: ,,Wet op de Krijgstucht".

Artikel 67.

Het derde lid van artikel 19 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n⁰ 126) tot regeling van het militair onderwijs bij de landmacht voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, vervalt.

Artikel 68.

In artikel 36 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n⁰ 128) houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 187 der Grondwet wordt de slotzin vervangen door het volgende: ,,Zij worden van het tijdstip af, waartegen zij zijn opgeroepen, als

wordt geregeld bij Ons besluit tot benoeming van die krijgsraden of dat waarbij die benoeming wordt opgedragen.

Artikel 96.

De betrekkelijke bevoegdheid van de krijgsraden in eene dadelijk belegerde of berende stad of plaats strekt zich uit tot de strafbare feiten begaan in die stad of plaats of hare onmiddellijke omgeving.

Artikel 97.

De betrekkelijke bevoegdheid van de krijgsraden in een in staat van beleg verklaard gedeelte des Rijks is beperkt tot de strafbare feiten in dat gedeelte begaan. Zij wordt geregeld bij het besluit tot benoeming van die krijgsraden.

§ 7.

Bijzondere voorschriften.

Artikel 98.

Ingeval van gelijktijdige bemoeiing bij meer dan één krijgsraad op grond van onderscheidene nummers van een der artikelen 88, 89 — al dan niet in verbinding met 90—, 91 of 93 zal die krijgsraad bij uitsluiting bevoegd zijn van de zaak kennis te nemen, wiens bevoegdheid berust op het bepaalde in een lager nummer.

Ingeval van gelijktijdige bemoeiing bij meer dan een krijgsraad op grond van hetzelfde nummer van een der artikelen 88, 89 — al dan niet in verbinding met 90 —, 91 of 93 of bij krijgsraden in verschillende artikelen genoemd, zal, behoudens de bepaling van artikel 88, 3°, die krijgsraad bij uitsluiting bevoegd zijn van de zaak kennis te nemen voor welken de vervolging het eerst is aangevangen.

Artikel 99.

Bij deelneming van meer dan één persoon aan hetzelfde strafbare feit brengt de bevoegdheid tot kennisneming ten aanzien van één der als daders of medeplichtigen aansprakelijke personen de bevoegdheid mede tot kennisneming ten aanzien van de andere, behoudens de bepaling van artikel 83 dezer wet.

Is de vervolging gelijktijdig bij meer tot kennisneming bevoegde krijgsraden aangevangen, dan blijft die krijgsraad

bij uitsluiting bevoegd, voor welken de als daders aansprakelijke personen worden vervolgd. Worden zoodanige personen niet voor denzelfden krijgsraad vervolgd, dan blijft die krijgsraad bij uitsluiting bevoegd, voor welken de vervolging tegen één hunner het eerst is aangevangen.

TITEL IX.

Bepalingen betreffende strafbare feiten vóór den dag van het in werking treden van deze wet begaan en op of na dien dag te berechten.

Artikel 100.

Ter bepaling van de bevoegdheid van den rechter wordt uitsluitend de wetgeving toegepast, in werking op het tijdstip waarop het feit is begaan.

Artikel 101.

Ter bepaling van de wijze van rechtspleging bij den militairen rechter wordt uitsluitend de wetgeving toegepast, in werking op het tijdstip waarop de verwijzing naar den militairen rechter plaats heeft.

Artikel 102.

Indien wegens een feit vóór den dag van het in werking treden van deze wet begaan, op of na dien dag een eindvonnis hetzij in eersten, hetzij in hoogeren aanleg gewezen wordt, gelden de bepalingen der artikelen 103—111.

Artikel 103.

Indien naar de oude wetgeving doodstraf met de in artikel 11 der wetten van 14 November 1879 (*Staatsbladen* nos. 191 en 193) vermelde vervallenverklaring had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor doodstraf met ontslag uit den militairen dienst met ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, in de plaats.

Artikel 104.

Indien naar de oude wetgeving militaire gevangenisstraf had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste denzelfden duur in de plaats.

Artikel 105.

Indien naar de oude wetgeving militaire gevangenisstraf of cassatie had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste denzelfden duur als die der militaire gevangenisstraf in de plaats.

Artikel 106.

Indien naar de oude wetgeving militaire detentie had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor gevangenisstraf van ten hoogste den halven duur in de plaats.

Artikel 107.

Indien naar de oude wetgeving hetzij de in artikel 11 der wetten van 14 November 1879 (*Staatsbladen* nos. 191 en 193) vermelde vervallenverklaring, hetzij de in artikel 12 dier wetten vermelde ontzegging had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor in de plaats 's rechters bevoegdheid om ontslag uit den militairen dienst met of zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen, uit te spreken.

Artikel 108.

Indien naar de oude wetgeving hetzij degradatie, hetzij vermindering in klasse had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor 's rechters bevoegdheid om verlaging uit te spreken, in de plaats.

Artikel 109.

Indien naar de oude wetgeving plaatsing in eene klasse van militairen, aan eene gestrengere krijgstucht onderworpen, had kunnen worden uitgesproken, treedt daarvoor 's rechters bevoegdheid om plaatsing in eene strafklasse uit te spreken, in de plaats.

Artikel 110.

Indien de strafbepalingen der nieuwe wetgeving voor den schuldige minder ongunstig mochten zijn dan die van de oude wetgeving na de verwisseling in de artikelen 103—109 voorgeschreven, worden alleen de bepalingen der nieuwe wetgeving toegepast.

Alleen de maxima der gestelde hoofdstraffen worden in vergelijking gebracht.

Artikel 111.

Past de rechter de oude wetgeving toe, dan gelden niettemin met betrekking tot de straffen en maatregelen de bepalingen gesteld ten aanzien van de straffen en maatregelen, welke krachtens het Wetboek van Militair Strafrecht kunnen worden uitgesproken.

De gevangenisstraf wordt, voor de toepassing van artikel 10 van dat Wetboek, geacht te zijn opgelegd wegens eenig in dat Wetboek omschreven misdrijf.

Artikel 112.

Ten aanzien van veroordeelingen, welke zijn uitgesproken met toepassing van de wet van 20 April 1918 (*Staatsblad* nº 255), blijven de bepalingen van die wet van toepassing.

TITEL X.

Bepalingen betreffende krijgstuchtelijke vergrijpen vóór den dag van het in werking treden van deze wet begaan.

Artikel 113.

Ten aanzien van de krijgstuchtelijke vergrijpen vóór den dag van het in werking treden van deze wet begaan, wordt uitsluitend de wetgeving toegepast, in werking op het tijdstip waarop het feit is begaan.

Slotbepalingen.

Artikel 114.

De zoowel in deze wet als in het Wetboek van Militair Strafrecht voorkomende uitdrukkingen hebben in beide dezelfde beteekenis.

Artikel 115.

Aan allen die op het tijdstip der inwerkingtreding van het Wetboek van Militair Strafrecht ingevolge dat wetboek als militairen worden aangemerkt, wordt de bekendmaking, bedoeld bij artikel 45, tweede lid, van dat wetboek geacht te zijn geschied.

Artikel 116.

Deze wet treedt in werking met ingang van een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den Juli 1921.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

De Minister van Marine, a. i.,
W. F. POP.

De Minister van Oorlog,
W. F. POP.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

Uitgegeven den *achttienden* Juli 1921.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

Heeft de opneming daarvan in het *Publicatieblad* bevolen.

Gedaan te Willemstad, den 8sten September 1921.

J. B. GORSIRA.

De Gouvernements-Secretaris,
BOOMGAART.

Uitgegeven den 5n. November 1921.
De Gouvernements-Secretaris,
BOOMGAART.

Artikel 146.

Deze wet treedt in werking met ingang van [illegible]

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Het Loo, [illegible]

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, [illegible]

[illegible]

De Minister van [illegible]

[illegible]

De Minister van [illegible]

[illegible]

[illegible]

De Minister van [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Uitgegeven den [illegible]

[illegible]